

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
6 ВС(СП) ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта
Педагогічний інститут

Київ – 2017 рік

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БВС(СП) ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ**

Напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта
Педагогічний інститут

Київ – 2017 рік

Основи педагогічної діагностики: роб. навч. прог. [для студ. напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. Н.С.Кипиченко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 16 с.

Розробник:

Кипиченко Наталія Сергіївна, к.п.н., старший викладач кафедри початкової освіти
Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

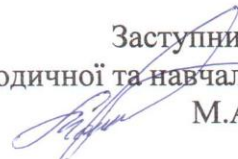
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 1 від 06 вересня 2017 року

Завідувач кафедри початкової освіти

 – Г.Л.Бондаренко

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А.Машовець

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017 рік

© Педагогічний інститут, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0101 Педагогічна освіта	Рік підготовки:	
	Спеціальність 6.010102 Початкова освіта		
Модулів – 2		4-й	
Змістових модулів – 2		Семестр:	
Загальна кількість годин – 72		7-й	
		Лекції	
		16 год.	4 год.
		Семінарські	
		12 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		36 год.	66 год.
		Модульний контроль	
		4 год.	-
		Вид контролю: ПМК	
		Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних – 2			
самостійної роботи студента – 2			

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою викладання навчальної дисципліни “Основи педагогічної діагностики” є ознайомлення студентів зі змістом, завданнями і функціями діагностичної діяльності вчителя початкової школи в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання, діагностичними методиками вивчення особливостей навчально-пізнавальної діяльності учнів молодшого шкільного віку.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи педагогічної діагностики» є:

- уточнення сутності та змісту базових понять «діагностика», «діагностування», «педагогічна діагностика», «діагностична діяльність учителя», «педагогічний діагноз», «діагностичний супровід»; завдань і функцій педагогічної діагностики в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання;

- визначення основних форм, методів і прийомів здійснення педагогічної діагностування учнів початкової школи;

- ознайомлення з особливостями діагностичного супроводу професійної діяльності вчителя початкової школи;

- оволодіння діагностичними методиками вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів молодшого шкільного віку.

Навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів фахових компетентностей, а саме:

- *організаційну* – готовність ефективно управляти навчально-виховним процесом у початковій школі, здійснювати моніторинг педагогічної взаємодії;

- *психолого-педагогічну* – вміння спостерігати, порівнювати, аналізувати, систематизувати та узагальнювати навчально-виховний процес початкової школи, пізнавальну діяльність учнів, переконливо аргументувати педагогічний діагноз за результатами проведення діагностування;

- *методичну* – здатність застосувати знання з педагогічної діагностики у процесі формування ключових компетентностей учнів початкової школи

- *здоров'язберезувальна* – здатність раціонально ставитись і берегти власне здоров'я і здоров'я учнів, створювати сприятливе здоров'язберігальне освітнє середовище, дбати про фізичне, психічне і соціальне здоров'я;

- *інтегративна* – здатність і готовність організовувати навчально-виховний процес у початковій школі на основі результатів педагогічного діагностування;

- *творча* – розробляти та впроваджувати діагностичні методики вивчення суб'єктів навчально-виховного процесу початкової школи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають

знати :

- основні базові поняття навчальної дисципліни;

- мету, завдання і основні функції педагогічної діагностики;

- особливості проведення діагностичної діяльності;

- види, типи та умови проведення педагогічного діагностування;
- методи, прийоми, засоби і форми педагогічного діагностування;
- змістово-технологічне забезпечення діагностичного супроводу професійної діяльності педагога;
- етапи проведення педагогічного діагностування особистості молодшого школяра, починаючи з тестування його готовності до навчання та впродовж усього періоду перебування дитини в початковій школі

вміти :

- визначати конкретні завдання проведення педагогічного діагностування, виходячи із загальної мети освіти, виховання та формування особистості;
- володіти діагностичними методиками вивчення особистості, колективу класу, виховного потенціалу сім'ї учня, особливостей навчально-виховного процесу;
- організовувати діагностичну діяльність на основі глибокого і систематичного вивчення індивідуальних особливостей, інтересів, можливостей і потреб учнів початкової школи;
- здійснювати педагогічну взаємодію з батьками, досягаючи єдності виховних впливів школи, сім'ї та громадськості;
- створювати сприятливі умови для особистісно орієнтованого навчання, виховання і розвитку учня молодшого шкільного віку;
- аналізувати, оцінювати, прогнозувати та здійснювати корекцію індивідуального розвитку і навчальних можливостей учнів;
- складати та змістовно наповнювати методичне портфоліо з педагогічної діагностики.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I

ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ

ТЕМА 1. Педагогічна діагностика як галузь науки і практична діяльність.

Предмет, завдання і основні категорії.

Педагогічна діагностика як наука, її виникнення та становлення.

Сутність і зміст педагогічної діагностики. Об'єкт і предмет педагогічної діагностики. Завдання і функції педагогічного діагностування в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання.

Типи педагогічного діагностування та вимоги до його проведення.

Ключові поняття: діагностика, діагностування; педагогічна діагностика; діагностична діяльність учителя; педагогічний діагноз; діагностичний супровід.

Рекомендована література

Основна: 1; 4, 5

Додаткова: 2, 3

ТЕМА 2. Типи і види педагогічного діагностування в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання.

Діагностування особистості учня початкової школи.

Діагностування учнівського колективу класу в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання.

Діагностування виховного потенціалу сім'ї учня.

Діагностування навчально-виховної системи в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання.

Ключові поняття: діагностика; діагностування; педагогічна діагностика; діагностування особистості учня початкової школи; діагностування учнівського колективу класу; діагностування виховного потенціалу сім'ї учня; діагностування навчально-виховної системи.

Рекомендована література

Основна: 1; 4, 5

Додаткова: 2, 3

Змістовий модуль II

ДІАГНОСТИЧНІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ІНТЕГРОВАНОГО ТЕМАТИЧНО-ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ

ТЕМА 3. Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання.

Критерії, показники та рівні застосування діагностичних методів. Педагогічне спостереження, педагогічний експеримент як методи педагогічної діагностики, вимоги до їх проведення. Характеристика опитувальних методів (бесіда, співбесіда, анкетування, тестування). Соціометричні методи в педагогічній діагностиці.

Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи.

Характеристика основних етапів і компонентів педагогічної діагностики. Режим проведення діагностичних процедур.

Ключові поняття: діагностика; діагностування; педагогічна діагностика; діагностична діяльність учителя; метод дослідження, діагностичний метод; педагогічне спостереження, бесіда, педагогічний експеримент, соціометричні методи.

Рекомендована література

Основна: 1; 4, 5

Додаткова: 2, 3

ТЕМА 4. Змістово-технологічне забезпечення діагностування учня початкової школи

Особливості педагогічного діагностування готовності дитини до навчання в школі. Зміст, форми і методи педагогічного діагностування учнів першого класу. Діагностичні методики вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів другого класу. Педагогічне діагностування навчально-пізнавальної діяльності учнів третього класу. Діагностичні технології вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів четвертого класу.

Ключові поняття: педагогічне діагностування; готовність дитини до навчання в школі; педагогічне діагностування готовності дитини до навчання в школі; педагогічне діагностування учнів першого-четвертого класів.

Рекомендована література

Основна: 2, 3, 4, 5

Додаткова: 1, 3

ТЕМА 5. Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і батьків учнів в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання.

Психолого-педагогічне спостереження як метод вивчення сім'ї учнів. Педагогічна допомога, підтримка і підготовка батьків до виховання молодших школярів. Умови успішного педагогічного спілкування вчителя і батьків. Форми, методи і прийоми роботи вчителя початкової школи з батьками учнів.

Ключові поняття: педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і сім'ї учнів; психолого-педагогічне спостереження; методи опосередкованого і прямого вивчення сім'ї, умови педагогічного спілкування.

Рекомендована література

Основна: 1, 4

Додаткова: 2, 3

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
Л		СЗ	ПР 3	СР	ІЗ	МКР	
Модуль 1							
Змістовий модуль 1. ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ							
Тема 1. Педагогічна діагностика як галузь науки і практична діяльність. Предмет, завдання і основні категорії	7	2		-	3	-	-
Тема 2. Типи і види педагогічної діагностики	11	4	2	-	3	2	2
Разом за змістовим модулем 1	18	4	2	-	6	2	2
Змістовий модуль 2. ДІАГНОСТИЧНІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ							
Тема 3. Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання	12	4	2	-	10	-	-
Тема 4. Змістово-технологічне забезпечення діагностування учня початкової школи в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання	28	4	6	-	18	2	-
Тема 5. Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і батьків учнів в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання	14	2	2	-	6	-	2
Разом за змістовим модулем 2	54		10	8	34	2	2
Усього годин	72	16	12	8	40	4	4

5. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Вчитель як суб'єкт педагогічної діагностики	2
2	Діагностичні методи та методики	2
3	Особливості педагогічного діагностування готовності дитини до навчання в школі	2
4	Зміст, форми і методи педагогічного діагностування учнів першого класу	2
5	Діагностичні методики вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів 2-4 класів	2
6	Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і батьків учнів в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	К-сть балів						
1	Тема 1. Педагогічна діагностика як галузь науки і практична діяльність. Предмет, завдання і основні категорії 1. Напишіть есе одну із запропонованих тем: ▪ Якщо вчитель поєднує в собі любов до справи і до учнів, він досконалий педагог... ▪ Чи має педагог бути діагностом? ▪ Якщо педагогіка хоче виховувати людину в усіх відношеннях, то вона й має знати її у всіх відношеннях... 2. За якими ознаками, на Вашу думку, вчені виокремлюють педагогічну діагностику в окрему науку? Заповніть таблицю «Відмінність психологічної та педагогічної діагностики» <table><tr><td>Психологічна діагностика</td><td>Педагогічна діагностика</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table> 3. Прочитайте 25 пораду В.О.Сухомлинського «У чому таємниця інтересу» («Сто порад учителям») та подумайте про значення педагогічної діагностики в професійній діяльності вчителя початкової школи. У яких діях Василя Олександровича розкривається педагогічна діагностика, контроль, моніторинг? Який вплив здійснює педагогічна діагностика на розвиток навчально-пізнавального інтересу учнів початкової школи?	Психологічна діагностика	Педагогічна діагностика					3	6
Психологічна діагностика	Педагогічна діагностика								
2	Тема 2. Типи і види педагогічного діагностування в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання 1. Уявіть ситуацію, за якої учень або його батьки відмовляються брати участь у діагностуванні. Запропонуйте послідовність дій вчителя, яка базується на дотриманні права вибору. 2. Розробіть тестові запитання для встановлення морально-психологічного мікроклімату в класі (клас за вибором студента) 3. Підготуйте запитання для анкетування батьків учнів із метою визначення стилю виховання 4. Підготуйте тестові запитання для учнів щодо визначення розвитку їхньої навчальної мотивації (клас за вибором студента)	3	8						

3	Тема 3. Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи 1. Розробіть програму педагогічного спостереження за проведенням уроку в початковій школі під час педагогічної практики. Яку мету спостереження Ви визначили? Зазначте об'єкт і предмет спостереження. Оцініть розроблену програму згідно з вимогами до проведення педагогічного спостереження (клас за вибором студента) 2. Опрацюйте статтю <i>Мартиненко С.М. Змістово-технологічне наповнення методичного портфоліо з педагогічної діагностики вчителя початкової школи / С.М.Мартиненко// Гірська школа Українських Карпат. – ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, 2015.– №12–13. – С.144 – 148.</i> Розробіть пам'ятку для вчителя початкової школи із застосування методичного портфоліо з педагогічної діагностики. 3. Складіть план психолого-педагогічного обстеження готовності дитини до навчання в школі	6	10										
	<table><tr><td>№ з/п</td><td>Компоненти готовності</td><td>Показники</td><td>Методи визначення</td><td>Результати обстеження (рівні – від найвищого)</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	№ з/п	Компоненти готовності	Показники	Методи визначення	Результати обстеження (рівні – від найвищого)							
№ з/п	Компоненти готовності	Показники	Методи визначення	Результати обстеження (рівні – від найвищого)									
4	Тема 4. Змістово-технологічне забезпечення діагностування учня початкової школи в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання 1. Проаналізуйте підрозділ «Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи» навчально-методичного посібника С.М.Мартиненко «Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи» (С.85–95). Доберіть та адаптуйте комплекс діагностичних методик для забезпечення одного з етапів діяльності (етап за вибором студента). 2. Під час проходження практики в школі продіагностуйте навчально-пізнавальну діяльність, успішність двох учнів і заповніть карту їх потенційного розвитку (клас за вибором студента). Оформіть результати педагогічного діагностування.	18	15										
5	Тема 5. Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і батьків учнів в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання 1. Складіть орієнтовний перелік характеристик сім'ї учня, які обов'язково має знати вчитель початкової школи 2. Розробіть орієнтовну програму експрес-діагностики сім'ї учня 3. Розробіть запитання бесіди з батьками учня для виявлення причин його поведінки 4. Подумайте, яким чином можна діагностувати ефективність взаємодії вчителя і сім'ї учня. Складіть програму діагностування виховного потенціалу сім'ї учня	6	10										
Разом		36	49										

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА»

Разом: 72 год., із них: 28 годин аудиторних (16 – лекційних, 12 – семінарських), 4 години відводиться на індивідуальних заняттях, 4 години модульні контрольні роботи, 40 годин – на самостійну роботу.

[illegible]

8. Методи навчання

I Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• **Словесні:** лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція), семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія.

• **Наочні:** спостереження, ілюстрація, демонстрація за допомогою мультимедійної дошки.

• **Практичні:** вправ, моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:** індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; пізнавальні ігри; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, укладання портфоліо, самооцінка і самоаналіз.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Макс. балів	Сума
Форми роботи	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			8	173 б. коефіцієнт – 1,73
Лекції	T1	T2	T3	T4	T5		
	1	2	2	2	1		
Семінарські заняття	10+1	10+1	20+2	20+2	10+1	66	
Самостійна робота	6	8	10	15	10	49	
МКР	25		25			50	
ВСЬОГО						100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів	добре

C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів	задовільно
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів	незадовільно
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1– 34 балів	

11. Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ мультимедійні презентації;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- Борытко Н.М. Диагностическая деятельность педагога: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Н.М.Борытко ; под. ред. В.А.Сластёнина, И.А.Колесниковой. – 2-е изд., стер. – М. : Издательский центр "Академия", 2008. – 288 с.
- [Усе про мотивацію / уклад. А. Г. Дербеньова. — Х. : Вид. група «Основа», 2012. — 207 с.](#)
- Мартиненко С.М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики : навч.-метод. посіб. / С.М.Мартиненко, М.Д.Осколова. - К. : Київ. ун-т ім.Б. Грінченка, 2015. – 144 с.
- Мартиненко С.М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи: навч.-метод. посіб. / С.М. Мартиненко. – К. : Сім кольорів, 2010. – 262 с.
- [Савчин М. Здатності особистості: монографія / М. Савчин. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 288с.](#)

Додаткова:

- Готовність дитини до навчання / Упоряд.: С.Максименко, К.Максименко, О.Главник. – К. : Мікрос, – СВС, 2003. – 112 с. – (Психологічний інструментарій).
- Мартиненко С.М. Діагностування особистісно-професійних якостей вчителя початкової школи: навч.-метод. посіб. / С.М.Мартиненко. – К. : АКМЕ ГРУП, 2015. – 208 с.
- Туріщева Л.В., Гончарова О.В. Вивчення особистості школяра і педагога / Л.В.Туріщева, О.В.Гончарова. – Х. : Вид. група "Основа": "Тріада+", 2008. – 144 с.